

project
9414

project
9963

FOCUSPROJECTEN 2010

Getevallei: Focusproject Meertsheuvel/Aronst Hoek/Rummensbos Focusproject Doysbroek & Viskot

Aronst Hoek. Foto's links Jules Robijns, rechts Rik Convents

Bloemenpracht met echte koekoeksbloem in Doysbroek. Foto Ronny Huybrechts
Een prachtig, bloemrijk grasland in de Grote Getevallei. Foto Kevin Lambeets

Focusproject Meertsheuvel/Aronst Hoek/ Rummensbos in Zoutleeuw en Geetbets - project 9414

De Getevallei tussen Tienen en Geetbets is grootse riviernatuur. Een gebied met potentie dat echt tot de top in Vlaanderen behoort wat betreft kansen voor rivierecosystemen. Natuurpunt heeft de Getevallei de laatste jaren op de kaart gezet met de projecten Aronst Hoek en Betserbroek in Geetbets en Zoutleeuw. Hier is ondertussen al meer dan 230 ha natuurgebied gerealiseerd. En dit groeit dagelijks nog aan door de inzet van de Natuurpuntploeg Gete-Velpe. Momenteel liggen er nog grote kansen om het gebied met verschillende ha te laten toenemen. Groeien betekent wel dat we samen met Natuurpunt Gete-Velpe voor de nodige restfinanciering moeten zorgen. Niet zo evident in een dunbevolkt gebied. We rekenen op de solidariteit van alle mensen met een hart voor natuur in Oost-Brabant. Het gaat hier om typische riviernatuur met moerasbossen, vijvers, ruigten, overstromingsgraslanden. Het is het leefgebied van de internationaal bedreigde kwartelkoning en vormt de missing link tussen het Vinne en het Schulensbroek, twee topnatuurgebieden voor watervogels. Recent konden ook in het kerngebied van de kamsalamander in Meertsheuvel belangrijke percelen gerealiseerd worden. Door herstel van de poelen krijgt deze soort van Europees belang er nieuwe kansen.

Help door een geefomnatuur-bijdrage op rekening 293-0212075-88 te storten met vermelding 'project 9414 Meertsheuvel/Aronst Hoek/Rummensbos'.

Focusproject Doysbroek & Viskot in Linter - project 9963

Vanaf 1966 kon een eerste deel van het Doysbroek in beheer genomen worden. In 2004 werd dit complex aangekocht. Stapsgewijs en met mondjesmaat werd het uitgebreid met nieuwe percelen tot in september 2010 bijna 6 ha extra kon gerealiseerd worden. Het project Doysbroek-Viskot vormt nu een waardevol natuurgebied van ongeveer 22 ha, en is een veilige haven voor beschermde soorten zoals kamsalamander, zomertortel, spotvogel en waterspitsmuis. Ook zeldzame ongewervelden vinden het er goed vertoeven: het bruin blauwtje, de metaalkleurige gouden schallebijter, dertienstippelig lieveheersbeestje en een bijzondere springspin, de rietmarpissa. Het sluit perfect aan bij het Getebos van de provincie Vlaams-Brabant en vormt de schakel tussen het Tiens Broek en de grootse natuur van Meertsheuvel/Betserbroek/Aronst Hoek. De uitbreiding met 6 ha in één dag vereist dat het potje van de restfinanciering aangevuld wordt.

Help door een GeefomNatuur-bijdrage op rekening 293-0212075-88 te storten met vermelding 'project 9963 Doysbroek & Viskot'.

Focusproject Velpevallei/Paddepoel en Hoegaardse valleien

Velpevallei-Paddepoel. Foto Luc Nagels

Wulp. Foto Marc Van Meeuwen

De GeefomNatuur-campagne is nodig om de uitbouw mogelijk te maken van de natuurgebieden Velpevallei/Paddepoel en Hoegaardse valleien met Rosdel en de projecten Graan voor gorzen. In 2010 konden we in het Hoegaardse een nieuw kalkgrasland in beheer nemen dat in potentie de kansen van het Meiveld overtreft. Bij de boven- en middenloop van de Velpe konden we in de Velpevallei/Paddepoel ook in 2010 een 12-tal ha realiseren. In nog geen 15 jaar tijd werd binnen Natuurpunt Velpe-Mene een complex van beheerde natuurgebieden van circa 500 ha uitgebouwd. Hier wordt concreet gewerkt aan de versterking van de biodiversiteit. In 2009 en 2010 konden we nieuwe zeldzame soorten als bokkenorchis en hondskruid verwelkomen. De enige populatie van bleek bosvogeltje deed het bijzonder goed: 370 bloeiende exemplaren, samen met duizenden bijenorchissen. Op andere plaatsen in Velpe-Mene hield de groeiplaats van de bergnachtorchis stand. De Snoekengracht blijft de bronpopulatie voor de instandhouding van de brede orchis met in 2010 meer dan 6000 bloeiende exemplaren. Vanuit de Snoekengracht en het Aardgat zwermt de populatie van resp. brede orchis en bosorchis uit. In de Paddepoel was het tot laat in het najaar één kleurenpracht van rode lijstsoorten als blauwe knoop, tormentil, karwijselie en kattendoorn. Terwijl nieuwe graslanden in het wulpengebied konden gerealiseerd worden.

Bijna 20 jaar geleden startte Natuurpunt het project Paddepoel met een klein perceeltje natuurreservaat, een echte schatkamer maar amper een postzegel groot. Negentien jaar hielpen we er de biodiversiteit

zeer moeilijke tijden door te komen. In 2008-2009 kon het gebied met meer dan 62 ha uitbreiden en in 2010 nogmaals met 12 ha. Ook de orchideeëngraslanden van de Rozendaalbeekvallei namen in oppervlakte toe. Het grootschalig natuurontwikkelingsproject in de Velpevallei met een doorstroommoeras, waterpartijen en natte graslanden is inmiddels uitgegroeid tot een eldorado voor vogelaars en natuurliefhebber. Er kwam ook een fikse bosuitbreiding van enkele hectaren.

Stroomopwaarts in de Velpevallei in Boutersem is er de Snoekengracht waar dank zij goed beheer duizenden brede orchissen bloeien. In de Velpevallei in Opvelp heeft Natuurpunt prachtige soortenrijke graslanden en bronbossen met keverorchis in beheer en zijn er de wasplatengraslanden van de Hazenberg. Hier zijn poelen voor de grote watersalamander aangelegd. Alles samen een uniek complex. Samen met de Hoegaardse valleien (Mene-Jordaan, Meldertbos en Schoorbroek-Rosdel) is dit het belangrijkste natuurontwikkelingsproject in de ruime regio. In de Rosdel zijn prachtige kalkgraslanden met bijenorchis, marjolein, donderkruid en borstelkrans tot ontwikkeling gekomen.

Natuurpunt Velpe-Mene is voor de verdere uitbouw van deze natuurgebieden afhankelijk van jouw GeefomNatuur-bijdrage.

Help ons bij restfinanciering van de aankopen door een GeefomNatuur-bijdrage te storten op rekening 293-0212075-88 met de vermelding 'project 3997 Velpe-Mene'.

FOCUSPROJECTEN 2010
Focusproject De Dreef
Boortmeerbeek/Haacht

*De Dreef. 20 jaar geleden werden de statige eiken illegaal gekapt en vervangen door populieren. De wilgen smeken om een kotbeurt.
Foto Fons Baudet*

Dank zij GeefomNatuur en de bijdrage van Carmi Schoenen werden 10 ha weiland met hoge potentie in het mooie landschap langs De Dreef in Boortmeerbeek aangekocht. Wat ooit een historische verbinding vormde tussen Haacht en Boortmeerbeek, kan nu een spilpunt worden in de integratie van de natuurgebieden van het Boortmeerbeeks en Haachts Broek.

De Dreef is een oude weg die 2 donken (Ronsdonk in Boortmeerbeek en de Hooiberg in Haacht) dwars door de vallei van de Leibeek met mekaar verbindt. De snelle overgang (maakt deel uit van de zogenaamde 'steilrand') van zandige hoogte naar de drassige vallei zorgt voor een spectaculaire verandering van vegetatie over een korte afstand.

Ronsdonk

Ronsdonk is een typisch 'cultaurlandschap' ontstaan door extensieve menselijke activiteiten. De met knotwilgen omzoomde natte weilanden hebben een landelijk karakter. Enkele weilanden zijn al in beheer bij Natuurpunt. Het afwisselend maaien en begrazen trekt regelmatig ooievaars aan. Op de zandige gedeelten van Ronsdonk groeien niet-veeleisende soorten (grove den, eik, berk). Hier kan je duidelijk de scheidingslijn zien tussen de schrale donkvegetatie en de vochtige valleivegetatie. Het contrast is het grootst in de lente, wanneer in het vochtige loofbos een geelgroen tapijt van speenkruid groeit.

De Dreef

De Dreef was de toegangsweg van het kasteel 't Hoff te Ghoye. Deze waterburcht werd afgebroken in 1855. De oorspronkelijke omwallingsbeek bleef gedeeltelijk bewaard. Een mooie rietzoom is in de zomer de verblijfplaats van de rietgors. Langs de andere zijde van de Dreef liggen 10 ha weilanden met 2 poelen, in vervlogen tijden gegraven voor het vee. Het is een adembenemend

Waardevolle pool op de aangekochte gronden langs de Dreef in Boortmeerbeek. Foto Fons Baudet

open landschap afgezoomd met wilgen en populieren. In de vroege lente kan je in hier genieten van de capriolen van de kievit. Pinksterbloemen en echte koekoeksbloemen bespikkelen de natte weiden en de oevers van sloten en poelen. Deze weilanden hebben mits een aangepast beheer, een grote potentie voor natuurontwikkeling in en rond de poelen. De Dreef is een kaarsrechte weg naar de Hooiberg, afgezoomd met eiken in Haacht en populieren in Boortmeerbeek (de eiken werden hier in de jaren '90 illegaal gekapt), en kruist de Leibeek over een origineel brugje in baksteenmetselwerk uit de achttiende eeuw. De toestand van het brugje laat geen autoverkeer meer toe en meteen werd de Dreef een trage weg en een stiltegebied.

De Leibeek ligt in een fossiele bedding van de Dijle en is de natuurlijke grens tussen het Boortmeerbeeks Broek en Haacht en Rijmenam. Leibeken werden uitgegraven om natte valleigronden te ontwateren voor veeteelt en landbouw. Momenteel is de Leibeek erg vervuild, maar er is hoop op verbetering door de bouw van een riolenstelsel en de werking van het zuiveringsstation in Boortmeerbeek. Wel positief is haar meanderend patroon, holle en bolle oevers, diepe en ondiepe delen. Dat zorgt ervoor dat de Leibeek, als de waterkwaliteit verbetert, in de toekomst kan evolueren tot een waterloop met hoge natuurwaarde. Eenmaal de brug over loopt de Dreef naar de Hooiberg die ook grenst aan het Boortmeerbeeks Broek. Deze zandige donk is een oude duin die ontstond door rivierafzettingen van de Dijle na de laatste ijstijd. Tot in de negentiende eeuw was deze donk begroeid met heide, nu is het een grove denbos. Het is de ideale biotoop voor ransuil en steenuil en voor vele generaties kinderen en jeugdbewegingen, een goede stek om in te spelen.

Help ons dit mooie landschap te bewaren en doe een gift op rekeningnr. 293-0212075-88 met de vermelding 'project 9422 De Dreef'.

FOCUSPROJECTEN 2010
Focusproject Vorsdonkbos

Vorsdonkbos-Turfputten. Foto Luc Vervoort

Waterdrieblad. Foto Ingrid Beerens

Vorsdonkbos-Turfputten te Gelrode (Aarschot) is een parel zoals er nog weinig te vinden te zijn, zelfs op Vlaams niveau. Gelegen in een oude verlande meander in de brede Demervallei bestaat het uit een vrij uitgestrekt elzenbroek met open plekken die getuigen van vroegere hooilanden, turfputten en bomkraters. De aldus ontstane moerassen zorgen voor een ongemeen boeiende landschappelijke en biologische variatie. Ze wisselen bovendien af met zandige heuveltjes, de donken, die in feite oude rivierduinen zijn. We vinden er oude en soortenrijke bossen vol met voorjaarsbloeiërs, evenals heidefragmenten. Het moeras bevat op verschillende plaatsen 'trilveen'. Deze trilvenen zijn in Vlaanderen een zeer zeldzaam natuurverschijnsel. Plassen kunnen namelijk langzaam bedekt raken met een drijvend plantentapijt, wat we een drijfteil noemen. Naarmate zo'n drijfteil omvangrijker en steviger wordt en zich aan de oevers vastzet, spreken we van een 'trilveen'. Wie zich op zo'n trilveen waagt, waant zich op een waterbed. Dit is een paradijs voor varens, zeggensoorten, wateraardbei en waterdrieblad, maar soms een verraderlijke valkuil voor wandelaars. Daarnaast is het Vorsdonkbroek het eldorado van de soortenrijke orchideeëngraslanden met duizenden gevlekte orchissen en vele andere zeldzaamheden.

Het gebied is uiteraard niet vrij van allerlei aantastingen. In de jaren '80 leek het voorbestemd voor allerlei illegale stortplaatsen. Centraal in het gebied werd in de jaren '90 een oude boswachterswoning illegaal verbouwd voor horecadoeleinden. De werken werden stilgelegd en jarenlang was het intussen vervallen bouwwerk een doorn in het oog van de vele wandelaars. Bovendien bleef steeds het gevaar bestaan voor zeer storende nieuwe ontwikkelingen op het omliggende gebied. Na jarenlang onderhandelen kon Natuurpunt – gesteund door de actie GeefomNatuur – recent dit illegaal gebouw en de omliggende weilanden verwerven. In samenspraak met de overheid werd het bouwwerk afgebroken, alle rommel opgeruimd en kon het terrein teruggegeven worden aan de natuur. Hiermee werd eens te meer bewezen dat we onze verantwoordelijkheid durven opnemen en werd een jarenlang juridisch steekspel tussen eigenaar en overheid 'in der minne' en efficiënt opgelost. Voor deze bijzondere en gedurfde actie vragen wij jullie steun.

Help dit project en doe een GeefomNatuur-bijdrage op rekening 293-0212075-88 met vermelding projectnummer 9915 Vorsdonkbos-Turfputten.